

Plan for stormfaldsarealer efter stormene i efteråret 2013 (28. oktober og 5. december)

1. Stormfaldet 2013

I efteråret 2013 blev Danmark ramt af to kraftige storme. Dels orkanen Allan den 28. oktober 2013 med middelvind på op til 39 m/sek. og vindstød på op til 53 m/sek., som ramte den sydligste del af Danmark. Den 5. december blev Danmark igen ramt, denne gang af stormen Bodil med middelvind på op til 36 m/sek. og vindstød på op til 44 m/sek. Denne gang blev især skovene i Vestjylland hårdt ramt. De Sønderjyske plantager Bommerlund og Frøslev blev hårdt medtaget ved den først storm, men skaderne blev yderligere forværret ved stormen den 5. december, da mange bevoksninger var eksponerede efter den første storm. I alt væltede 1.447 ha på Naturstyrelsens arealer og mere end ½ mio. m³ træ, hovedsageligt nåletræ på flader større end 0,5 ha. Dertil kommer en del spredt stormfald i både løvtræ og nåletræ spredt over det meste af landet.

Dette materiale beskriver Naturstyrelsens planer for de stormfaldsramte arealer. I det følgende, omtales disse som stormfaldsplaner.

2. Offentlig høring af Naturstyrelsens stormfaldsplaner efter stormene i 2013

I alt væltede 1.447 ha i stormene, som alle er omfattet af nærværende materiale. Af disse forventes 1.156 ha gentilplantet, mens de resterende ca. 291 ha eller 20 % enten overgår til lysåben natur eller til naturlig succession med skovudvikling som mål.

Naturstyrelsen har valgt at fremlægge planerne for de stormfaldsramte arealer i fire ugers offentlig høring.

Høringsmaterialet består af følgende elementer:

- Overordnet politik og retningslinjer for gentilplantning efter stormfald.
- Biodiversitet på arealerne efter stormfald.
- Skovwise planer for gentilplantning efter stormfald.

3. Overordnede retningslinjer for gentilplantning

Der er udarbejdet retningslinjer for tilplantning af stormfaldsarealerne, som danner udgangspunktet for planlægningen på arealerne. Retningslinjerne findes i dokumentet *Politik for gentilplantning efter stormfald 2013* og udgør en samlet politik for gentilplantning efter stormfaldet i 2013.

Dokumentet sætter de overordnede rammer i forhold til politik og målsætninger for arealdriften og naturnær skovdrift.

Derudover har Naturstyrelsen retningslinjer for oparbejdning af stormfald. Hvordan stormfaldsarealerne oparbejdes, har stor betydning for den videre planlægning på det enkelte areal. Både i forhold til vilkårene for plantning og for biodiversitet på arealerne.

- *Stormfald - flersidige hensyn ved oparbejdning.*

Retningslinjerne har særligt fokus på at sikre, at der efterlades til dødt ved til gavn for biodiversiteten.

4. Biodiversitet på arealerne efter stormfald

Naturstyrelsens skovbevoksede arealer drives efter principperne for naturnær skovdrift, hvor der bl.a. tages ekstra hensyn til biodiversiteten.

Efter stormfald i det aktuelle omfang vil mængden af dødt ved stige voldsomt på de stormfaldsramte arealer de første år. Dette skyldes til dels, at der ved oparbejdningen efterlades minimum fem træer pr. ha til naturligt henfald. Dertil kommer ekstra dødt ved i form af knækkede opretstående træer, blotlagte rødder, grene, rodtriller og andre efterladenskaber. Herudover vil der, i de kommende år efter stormfaldet, være et større antal randtræer der går ud, som følge af vindeksponering, spredt stormfald, udtørring samt insekt- og svampeangreb. En ikke ubetydelig del af disse træer vil ikke blive oparbejdet, da deres forekomst ofte er meget spredt. Således oparbejdes intet spredt fald i løvtræ ligesom spredt fald i skovfyr kun undtagelsesvist oparbejdes. Spredt fald i nåletræ oparbejdes i det omfang, det er økonomisk rentabelt.

Pionerarter, som foretrækker blotlagte flader, vil få voldsomt forbedrede vilkår i de første år efter stormfladet. Der vil ske en markant stigning i mængden af urter, som bl.a. hjortevildtet vil få fornøjelse af. En stor del af insektfaunaen vil få forbedrede vilkår – varme blotlagte flader, større mængder af blomstrende urter m.m. Antallet af fuglearter tilknyttet de lidt ”rodede” kultur- og stormfaldsflader (bl.a. tornskader, bynkefugl, natravn) er generelt større end i den sluttede nåletræ højskov. Der vil omvendt ske en forværring for arter tilknyttet den gamle og klimatisk mere stabile nåleskov – typisk mosser, svampe og laver samt visse fugle (bl.a. fuglekonge, sortmejs og stor flagspætte). Der vil dog fortsat være denne typer bevoksninger i det påvirkede skove.

Endelig vil det ændrede træartsvalg på langt sigt medføre betydeligt forbedrede vilkår for biodiversiteten. Som det fremgår af de skovvise planer, vil løvskovsandelen stige markant – om end der på visse arealer vil være en mellemafgroede i form af f.eks. skovfyr. Hertil kommer værdien af mere dødt ved generelt og en større andel af gamle træer.

Derfor vil stormfaldet – og de efter stormfaldsplanen iværksatte tiltag – betyde en stigning i biodiversiteten. Både på kort og på langt sigt.

5. Skovvise planer for gentilplantning

Der er medtaget tre stormfaldsplaner for gentilplantning i den offentlige høring. Disse planer er eksempler på, hvordan retningslinjerne udmøntes i praksis. De valgte plantager er de af Naturstyrelsens skove, som blev hårdest ramt af stormene. Det drejer sig om Stråsøkomplekset i Vestjylland, som er påvirket med fladefald på i alt ca. 320 ha, samt Frøslev og Bommerlund plantager i Sønderjylland, som tilsammen er påvirket med fladefald på mere end 400 ha. Fladefald i disse tre plantager, udgør ret præcist halvdelen af det samlede fladefald i Naturstyrelsens skove på i alt 1.447 ha.

Stormfaldsplanen for de tre skove består af tre elementer:

- Plantekst, som beskriver de konkrete tiltag i skoven.
- Kortbilag som viser:
 - 1) Stormfaldets omfang i det pågældende område.
 - 2) Den langsigtede skovudviklingsplan – skovudviklingstyperne.
 - 3) Kulturplanen med angivelse af hovedtræart og kulturnummer.
- Lister med oplysninger om de enkelte kulturer.

For NST, Vestjylland er der tidligere i år gennemført høring af en ny driftsplan for bl.a. Stråsøkomplekset. På grund af stormenes omfang har forudsætningerne dog ændret sig så meget i den oprindelige plan, at et driftsplantillæg er udarbejdet, i form af nærværende stormfaldsplan. Stormfaldsplanen tager udgangspunkt i driftsplanens områdeplan for Stråsøkomplekset og vil derfor i høj grad henvise til den.

For NST, Sønderjylland er der i efteråret 2014 påbegyndt en driftsplan proces, som forventes afsluttet i 2016. På grund af stormfaldet og behovet for at kunne gentilplante, er der udarbejdet en plan for skovudviklingstyperne i plantagerne. Det er dog ikke alle driftsplanaspekter som medtages nu. Det betyder f.eks., at de landskabelige tiltag, som er beskrevet i planen, kun vedrører arealer, der blev ramt af fladefald efter de to storme og at tiltagene derfor kun er en del af den samlede landskabsplan for de to skove.